

INVESTERINGSSIGNALEN

Pressmeddelande tisdagen den 18 juni 2002

- *Konsultbranschens marknadsläge stabiliseras*
- *Industrins investeringar visar åter tecken på tillväxt*
- *Bygginvesteringarna släpar efter*

Detta framgår av den ”Investeringssignal” som bransch- och arbetsgivarorganisationen Svensk Teknik och Design presenterade på tisdagen.

Industrins investeringar i produktions- och processkapacitet visar glädjande nog åter tecken på tillväxt. Flerbostadsbyggandet ser ut att kunna öka i överkant av de 7 % den föregående prognosen pekade på. I gengäld har de privata investeringarna i kontor och kommersiella lokaler minskat kraftigt samtidigt som industrins bygginvesteringar bottnar på en låg nivå. Sammantaget är bygginvesteringarnas tillväxt låg. Organisationen håller fast vid sin tidigare prognos om att bygginvesteringarna under 2002 bedöms öka med ca 2 % medan ökningstakten för år 2003 efter en svag inledning kan nå upp till ca 5 %. Svensk Teknik och Design presenterade på tisdagen också en Branschkommuniké med prognoser för konsultbranschens egen tillväxt och resultatutveckling. Branschen står inför en bred uppgång.

Industriteknikkonsultföretagen gör nu bedömningen att uppdragen successivt ökar på de flesta kundområden, telekom undantaget. Konsultuppdragen för industrins produktions- och processutveckling ökar. Detta är tecken på att industrin åter planerar för kapacitetsinvesteringar. Industrins egna reviderade bedömningar visar nu också på detta mönster.

De bygg- och anläggningsinriktade tekniska konsultföretagen och arkitektföretagen har haft ett mattare orderläge alltsedan den gångna senhösten. Det är främst beroende på den vikande orderingången avseende kontor och kommersiella lokaler. Även uppdragsvolymen för industrins byggande ligger på en låg nivå. Sannolikt bottnar nu uppdragsläget på dessa kundområden. Vi har dock att räkna med en ”u-botten”, som förmodligen inte är passerad förrän en bit in i kommande höst. Däremot är aktiviteten hög på infrastrukturområdet, där de egentliga investeringarna dock ökar på allvar först från 2003.

Svensk Teknik och Design är bransch- och arbetsgivarorganisationen för arkitekt-, teknik- och industrikonsultföretagen. Företagen arbetar tidigt i investeringscykeln och den direkta bygg- eller industriinvesteringen följer i snitt 1 -1½ år efter utrednings- och projekteringsinsatsen. Marknadsundersökningen genomfördes under maj och bygger på en enkät till ca 80 branschföretag med totalt ca 14000 anställda i Sverige.

Svensk Teknik och Design

Pressmeddelande den 18 juni 2002 / "Investeringssignalen" / kommentarer

Konsultföretagens och arkitektföretagens marknadsläge ....

präglas på det bygg- och anläggningsinriktade området av den avmattning, som blev tydlig från hösten 2001 med färre stora projekt och kortare orderstockar. Trots detta har företagen ändå lyckats hålla omsättning och lönsamhet på en god nivå. Uppdragsvolymen avseende kontor, kommersiella lokaler och industrins byggande har fortsatt mattas, men förefaller nu stabiliseras. Industrikonsultföretagen prioriterar nu lönsamhet före expansion. De ser nu en viss försiktigt förbättrad beläggning. Detta är dels en följd av vissa marknadsanpassade åtgärder, dels en försiktigt ökande orderingång på de flesta kundområdena-telekomområdet undantaget.

... signalerar att

Bostadsinvesteringarna ökar stadigt

Arkitekt- och teknikkonsultföretagens uppdragsvolymen för flerbostadsprojekt visar långsiktig positiv utveckling. Ökningstakten verkar nu ha ökat något. Vi bedömer att investeringarna i flerbostadshus – nybyggnad och ombyggnad sammantaget – ökar med ca 7 % under år 2002. Ingångstakten till år 2003 justeras upp till ca 7-8 %. Inklusiva småhusbyggandet kommer bostadsbyggandet i år att uppgå till ca 49 miljarder kronor.

Näringslivets investeringar i kontor och kommersiella lokaler fortsätter att minska i år

Arkitekt- och teknikkonsultföretagens orderläge inom området övriga hus har mattats successivt sedan slutet av år 2000 och med accelererande takt sedan sommaren 2001. Effekterna av detta är att investeringarna under 2002 bedöms minska med drygt 5 %. De privata investeringarna minskar med drygt 3 miljarder medan de offentliga investeringarna väntas öka med en knapp miljard kronor. Flera privata investerare har under den gångna hösten och innevarande vår låtit frysa fullföljandet av delvis projekterade kontorsprojekt. Sammantaget räknar vi dock med att investeringsutvecklingen stabiliseras under 2003.

Investeringarna i infrastruktur och övriga anläggningar ökar

Planeringsaktiviteten på infrastrukturuområdet har ökat kraftigt sedan den försenade infrastrukturpropositionen i höstas lades på riksdagens bord. Uppdragsvolymen hos teknikkonsultföretagen visar god tillväxt. Investeringarna på väg- och järnvägsområdet ökar med ca 1 miljard kronor under innevarande år och med 2-3 miljarder under 2003. På anläggningsområdet ökar energiinvesteringarna åter. 3G-utbyggnaden är ett alltmer svårbedömt område till såväl volym som tidsaspekt. I våra nedtonade bedömningar har vi räknat med en investering på ca 1 miljard kronor under innevarande år och med ca 2 miljarder under 2003.

Industrins byggande stabiliseras – eller visar viss ökning 2003

Som vi tidigare prognostiserat viker investeringarna i industrins byggande under 2002. Vi ser dock tecken på att nedgången i detta för konsultföretagen så projekteringsintensiva område bromsas upp. I och med att vi nu ser tecken på att industrin planerar kapacitetsinvesteringar kan också investeringstakten i industrins byggande komma att peka uppåt igen under andra halvan av 2003.

Industrins utveckling pekar nu åt rätt håll från en låg nivå

Efter att industrins orderingång under våren successivt ökat ser vi nu i industrikonsultföretagens orderingång tecken på att investeringarna i maskin- och annan produktionsutveckling nu åter visar tillväxt. Industrins egen bedömning visar samma mönster. Det är dock för tidigt att med vårt underlag bedöma styrkan i uppgången. Industrins investeringar under nästa år torde dock komma att överstiga innevarande års nivå.

Svensk Teknik och Design

Pressmeddelande den 18 juni 2002 / "Investeringssignalen" / tabellbilaga 1

Arkitektföretagen och de bygg- och anläggningsinriktade konsultföretagen

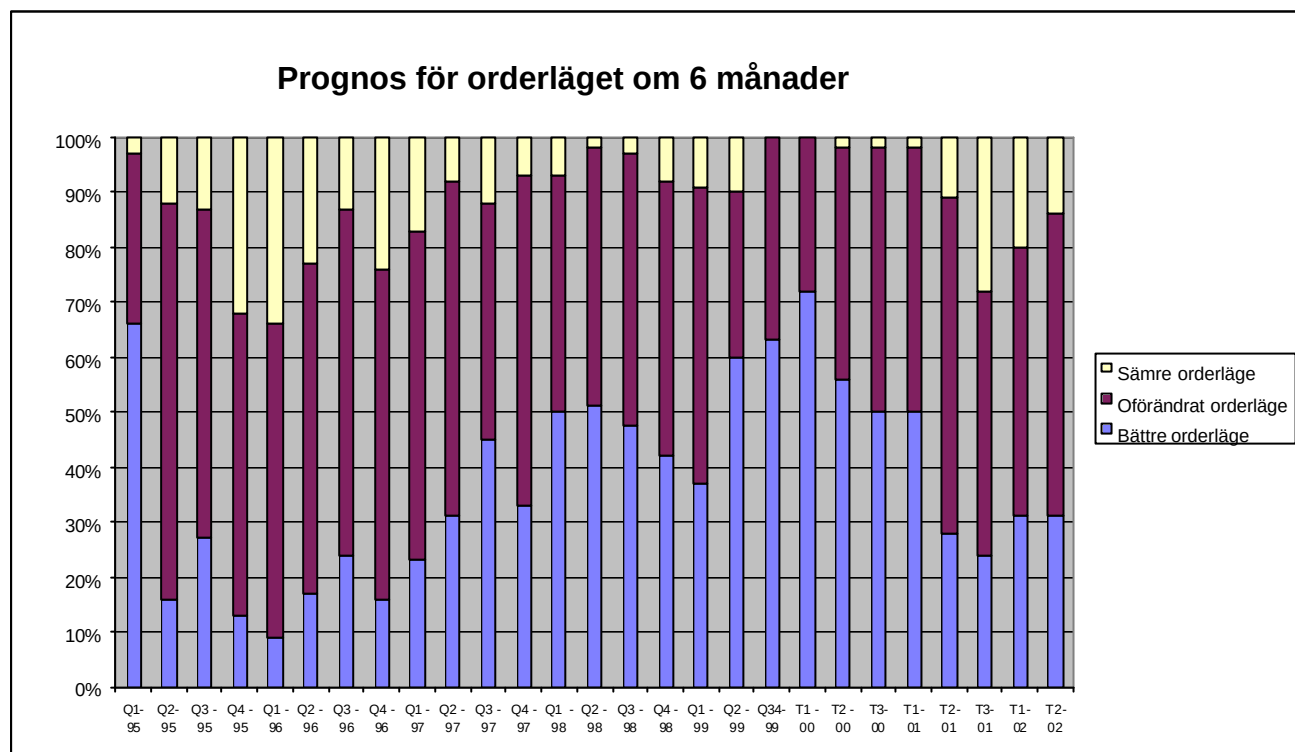
	Prognos			(andel av de tillfrågade företagen)
	ökar	lika	minskar	
Personalstyrkan fram till 2002-12 (föregående avsåg prognos till 2002-07)	39% (47%)	47% (44%)	14% (9%)	
Orderläget i Sverige 2002-12 (föregående avsåg prognos till 2002-07)	32% (31 %)	54% (49%)	16% (20%)	

			<u>2002-01-01</u>	<u>2001-09-01</u>	<u>2001-05-01</u>
Orderstock 2002-05-01	efter 2 mån	ca 76 %	(79 %)		
uttryckt som beläggning	efter 3 mån	ca 59 %	(63 %)	(81%)	(80%)
<i>Med detta avses här den andel av personalen, som vid angivna tider har full sysselsättning med vid mättdpunkten (2002-05-01) inneliggande order.</i>	efter 6 mån	ca 30 %	(30 %)	(66%)	(65%)
				(32%)	(33%)
		volymvägt			

Orderstock 2002-05-01, index = 85 (02-01-01=87, 01-09-01=91, 01-05-01=90, 01-01-01=93, 00-09-01=93, 00-05-01= 94, 00-01-01=92, 99-09-01=90, 94-09-01=100)

Delsektorer	Andel projekt-ringsvolym			Prognos om utveckling fram till 2002-12			Prognos i maj om utvecklingen fram till 02-07		
	2001	2000	1999	+	=	-	+	=	-
Bostäder	9%	7%	7%	72%	26	2	62%	31	7
Övriga hus	33	35	36	20	54	26	11	47	42
Industribyggnader	13	17	18	16	64	20	24	55	21
Vägar, infrastruktur	24	22	20	45	47	8	41	55	4
Övriga anläggningar	7	7	6	17	72	11	36	59	5
Miljö / utredningar	14	12	13	42	46	12%	33	67	0%

Prognos för arkitektföretagens och de bygg- och anläggningsinriktade konsultföretagens orderläge

Diagrammet visar vid varje mättillfälle arkitektföretagens och teknikkonsultföretagens sammantagna prognos om hur företagens orderläge kommer att vara om ett halvår.

Tabellen nedan visar hur projekteringsintensiva de olika delsektorena är

Delsektorer	Andel projekteringsvolym		Andel av totala bygginvesteringar	
	2001	2000	2001	2000
Bostäder	9%	7%	33%	32%
Övriga hus	33	35	35	35
Industribyggnader	13	17	8	9
Vägar, infrastruktur	24	22	11	10
Övriga anläggningar	7	7	11	12
Miljö / utredningar*	14	12	2+	2+%

*) En väsentlig andel av miljöuppgifterna avser projekt inom de övriga delsektorena. I vår undersökning har vi dock inte kunnat göra den uppdelningen.

De industriteknikinriktade konsultföretagen

Mätserien startade mars 1999

	Prognos			(andel av de tillfrågade företagen)
	ökar	lika	minskar	
Personalstyrkan fram till 2002-12 (föregående avsåg prognos till 2002-07)	55% (53 %)	35% (41 %)	10% (6 %)	
Orderläget i Sverige 2002-12 (föregående avsåg prognos till 2002-07)	65% (65 %)	35% (29 %)	0% (6 %)	

			2002-01	2001-09	2001-05	2001-01
Orderstock 2002-05-01	efter 2 mån	ca 75 %	(76%)	(77%)	(74%)	(72%)
uttryckt som beläggning	efter 3 mån	ca 59 %	(62%)	(60%)	(60%)	(61%)
<i>Med detta avses här den andel av personalen, som vid angivna tider har full sysselsättning med vid mättidpunkten (2002-05-01) inneliggande order</i>	efter 6 mån	ca 44 %	(43%)	(39%)	(38%)	(37%)
		volymvägt				

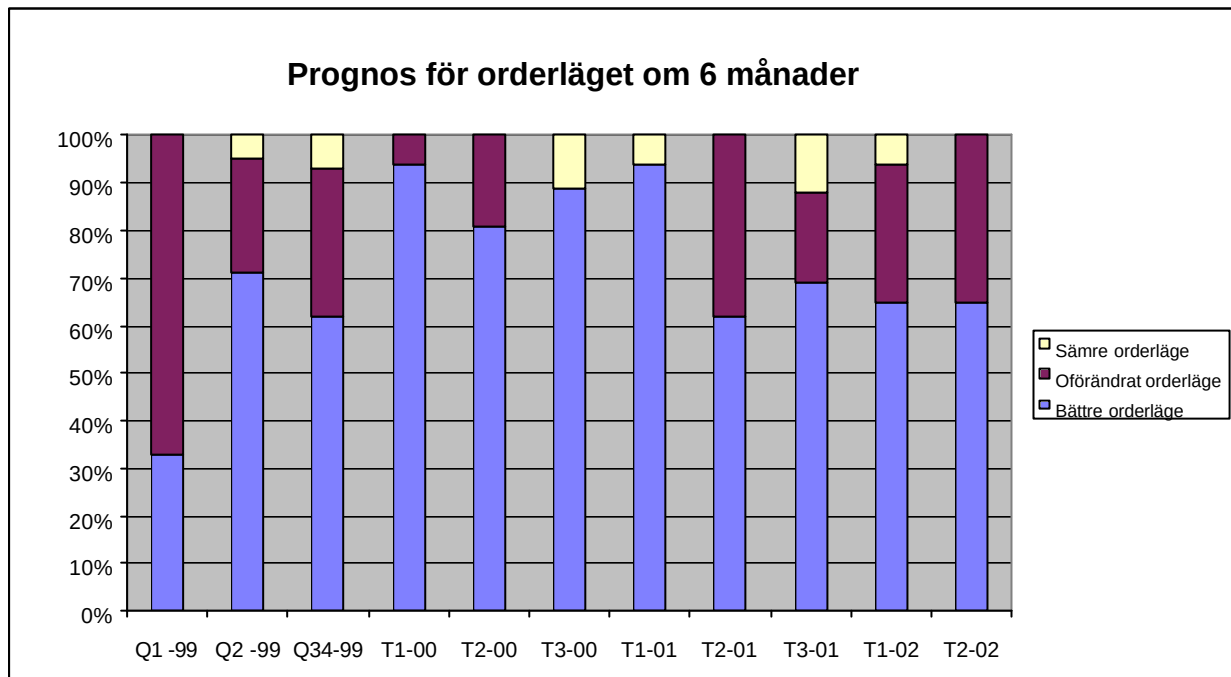
Orderstock 2002-05-01, index = 105 (2002-01-01=104, 2001-09-01=105, 2001-05-01=104, 2001-01-01=103, 2000-09-01=105, 2000-05-01=109, 2000-01-01=95, 99-03-01=100)

Delsektorer

	Andel uppdrags-volym		Prognos om utveckling fram till 2002-12			Prognos i september om utvecklingen fram till 2002-07		
	2001	2000	+	=	-	+	=	-
Produktions- och processutveckling	20%	25%	60%	30	10	25%	69	6
Produktutveckling	43	30	30	50	10	71	21	8
Teknisk IT	29	32	40	25	30	64	15	21
Teknisk information/utbildning	8	13	47	29	24	25	63	12

De industriteknikinriktade konsultföretagen

Prognos för de industriteknikinriktade konsultföretagens orderläge

Diagrammet ovan visar vid varje mättillfälle industriteknikkonsultföretagens sammantagna prognos om hur företagets orderläge kommer att vara om ett halvår.

De olika kundsegmentens ungefärliga andel av industrikonsultföretagens omsättning	Andel projekteringsvolym			Prognos om uppdragsutvecklingen fram till 2002-12		
	2001	2000	1999	+	=	-
Gruvindustrin	1%	1%	2%	13 %	79	8
Trä-, massa-, pappersindustrin	9	18	17	67	27	6
Läkemedels-, kemiska industrin	11	12	10	69	31	0
Livsmedelsindustrin	6	*	*	39	56	5
Metall-, maskinindustrin (t ex Gränges, ABB)	16	13	13	59	35	6
Tillverkning el-/optik/telekomprodukter (tex Ericsson)	21	21	21	20	53	27
Tillverkning av transportmedel (t ex Volvo, Scania)	30	24	23	57	36	7
Energi/kraft	4	8	9	42	50	8
Andra kundsegment	2	3	5	43	43	14